

نسیم حیات

(با ویرایش و اضافات جدید)

تفسیر قرآن کریم

جزء ۱۴

ابوالفضل بهرام پور

سرشناسه	: بهرام پور، ابوالفضل، ۱۳۲۰ -
عنوان قراردادی	: قرآن. جزء ۱۴. فارسی - عربی.
عنوان و نام پدیدآور	: نسیم حیات (با ویرایش و اضافات جدید): تفسیر قرآن کریم جزء ۱۴ / ابوالفضل بهرام پور.
مشخصات نشر	: قم: آوای قرآن، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۳۵۸ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ م. م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۶۰-۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: عربی-فارسی.
عنوان دیگر	: تفسیر قرآن کریم جزء ۱۴
موضوع	: تفاسیر (جزء ۱۴)
موضوع	: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	: Qur'an-- Shiite hermeneutics -- 20th century
رده بندی کنگره	: BP ۱۰۲/۱۷
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۰۴۸۲۰۱

www.ketab.ir

نام کتاب: نسیم حیات جزء ۱۴
 مؤلف: ابوالفضل بهرام پور
 ناشر: آوای قرآن
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۶۰-۷-۱
 نوبت چاپ: ۱۴۰۱
 شمارگان: ۱۰۰۰
 لیتوگرافی و چاپ: بوستان کتاب قم

قم: صفائیه - رویروی مسجد رفعت - کوچه ۳۲ - پلاک ۴۱
 قم: خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه همکف، پلاک ۸۱
 تلفن: ۰۲۵ / ۳۷۷۴۱۰۰۴ - ۰۲۵ / همراه: ۰۹۱۲۵۵۳۰۴۰۱
 آدرس سایت: www.bahrapur.ir

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

سپاس

فهرست مطالب

<p>۳۶..... هدف دوم از مهلت دادن بندگان</p> <p>۳۷..... مصونیت قرآن از تحریف</p> <p>۴۰..... جِخْر/ ۱۵-۱۰</p> <p>۴۲..... مخالفت با حق، سنت جاریه</p> <p>۴۳..... جدائی بینداز، حکومت کن</p> <p>۴۴..... مخالفت از روی علم و آگاهی!</p> <p>۴۴..... وظیفهٔ خطیر مبلّغان دینی</p> <p>۴۶..... وقتی عناد به اوج می‌رسد!</p> <p>۴۷..... جِخْر/ ۲۰-۱۶</p> <p>۴۹..... جهان خلقت، دفتر هلم و هنر</p> <p>۵۱..... نشانه‌های الهی در روی زمین</p> <p>۵۲..... نظم و هماهنگی موجودات</p> <p>۵۲..... تنوع منابع طبیعی، لطفی دیگر</p> <p>۵۳..... جاسوسی شیاطین</p> <p>مسئله اشتراقِ سَمْع شیاطین در آسمان</p> <p>۵۴..... چیست؟</p> <p>در موضوع اشتراقِ سَمْع باید دو مسئله</p> <p>۵۹..... روشن شود</p> <p>۶۴..... مسأله کهنات و کاهن</p>	<p>حضرت حجت بن الحسن المهدی امام زمان <small>عجلایه</small>..... ۱۱</p> <p style="text-align: center;">سوره جِخْر/ ۱۷</p> <p>۱۷..... محتوای سوره</p> <p>۱۹..... جِخْر/ ۵-۱</p> <p>۲۱..... تزریق حیات</p> <p>۲۲..... مقام والای قرآن</p> <p>۲۳..... آرزوی دست نیافتنی</p> <p>۲۴..... فرصت طلایی</p> <p>۲۴..... سرمایه از دست رفته</p> <p>۲۵..... آرزوهای هلاک کننده</p> <p>۲۶..... هرامتی تاریخ مصرف معینی دارد</p> <p>۲۸..... جِخْر/ ۹-۶</p> <p>۲۹..... تخریب شخصیت پیامبر</p> <p>۳۰..... دو عامل تخریب</p> <p>۳۱..... دو نکتهٔ ادبی</p> <p>اجابت خواسته‌های شما برایتان گران تمام می‌شود..... ۳۲</p> <p>چرا باید حق به باطل بیامیزد؟..... ۳۴</p>
---	--

- ۱۰۲..... داستانی در این باب ۶۴..... کاهن در لغت نامه ها
- ۱۰۳..... دیدگاه ملاصدرا ۶۶..... روش کار کاهنان
- ۱۰۴..... **جِجِر / ۴۵-۵۰** ۶۷..... بازگشت به بحث
- ۱۰۶..... اقسام جهنمی ها و بهشتی ها ۶۹..... قرق شدن آسمان ها
- ۱۰۷..... وضعیت روحی بهشتیان ۷۱..... فرشتگان محافظ
- ۱۰۹..... دعوت عمومی ۷۳..... **جِجِر / ۲۱-۲۵**
- ۱۱۰..... **جِجِر / ۵۱-۶۰** ۷۴..... معدن نعمت های مادی و معنوی
- ۱۱۲..... اشاره ای به داستان ابراهیم ۷۶..... مقصود از نزول
- ۱۱۴..... علت تردید ابراهیم ۷۷..... رابطه اندازه و وجود اشیاء
- ۱۱۵..... مأموریت مهم تر ۷۹..... آبیاری و ذخیره سازی آب ها
- ۱۱۶..... **جِجِر / ۶۱-۶۶** ۸۰..... مالکیت موقت
- ۱۱۷..... آمدن فرشتگان خدمت لوط پیامبر ۸۱..... علم بی انتهای الهی
- ۱۱۹..... هجرت شبانه ۸۳..... **جِجِر / ۲۶-۳۵**
- ۱۲۱..... **جِجِر / ۶۷-۷۷** ۸۵..... اشاره ای به داستان خلقت انسان
- ۱۲۳..... هوسرانان راهی منزل لوط می شوند ۸۷..... مقصود از روح الهی
- ۱۲۵..... واکنش فرشتگان در برابر قوم لوط چرا عبادت چند ساله با يك لحظه تباہ شد؟
- ۱۲۶..... عذاب الهی نازل می شود ۸۷.....
- ۱۲۶..... عبرتی برای اندیشه ورزان ۸۸..... عبودیت
- ۱۲۹..... **جِجِر / ۷۸-۸۴** ۹۱..... **جِجِر / ۳۶-۴۴**
- ۱۳۰..... سرگذشت قوم شعیب ۹۳..... حقیقت سجده فرشتگان
- ۱۳۲..... سرگذشت قوم ثمود ۹۳..... مهلت خواستن شیطان
- ۱۳۳..... قومی که صرفاً برای دنیایشان تلاش می کردند ۹۵..... زینت دادن باطل، کار اصلی شیطان
- ۱۳۵..... **جِجِر / ۸۵-۹۳** ۹۶..... داستانی درباره اخلاص
- ۱۳۷..... با مردم مدارا کن! ۹۸..... شیطان بر هیچ کس سلطه ندارد
- ۱۰۱..... درهای جهنم

- خدا در این آیات، خلقت را مستند بر حق دانسته است ۱۳۷
- منظور از سبع مثانی چیست؟ ۱۴۰
- بهترین نظریات در مورد سبع مثانی ۱۴۰
- تلاش های بی فایده ۱۴۲
- وظیفه تو همدار دادن است ۱۴۳
- مقتسمین چه کسانی بوده اند ۱۴۴
- آثار شوم تفسیر به رأی ۱۴۵
- جِجْر/ ۹۴-۹۹ ۱۴۷
- آغاز دعوت علنی ۱۴۹
- راه رهایی از دلتنگی ۱۵۰
- عبادت تا آخرین نفس ۱۵۱
- سوره نحل**
- نحل/ ۱-۴ ۱۵۴
- عجله نکنید ۱۵۶
- همدار قبل از عذاب ۱۵۷
- مراد از روح در این آیه چیست؟ ۱۵۷
- توحید در خالقیّت مستلزم توحید در عبودیت است ۱۵۸
- خصیم بودن انسان ۱۵۸
- نظریه دیگر درباره «خصیم» ۱۵۹
- نحل/ ۵-۹ ۱۶۰
- نعمت چهار پایان ۱۶۲
- توجه خدا به نیاز انسان به وسائل حمل و نقل ۱۶۳
- نعمت بزرگ هدایت ۱۶۴
- نحل/ ۱۰-۱۳ ۱۶۶
- آبی که منشأ نعمت های مختلف است ۱۶۷
- زیتون، خرما و انگور ۱۶۸
- طبیعت در خدمت انسان ۱۶۹
- نحل/ ۱۴-۱۸ ۱۷۱
- نعمت اقیانوس ها و دریاها ۱۷۳
- ابزارهای طبیعی راه یابی ۱۷۴
- لحظه ای تأمل! ۱۷۵
- نعمت های الهی غیر قابل شمارش است ۱۷۶
- اگر زمین مثل اقیانوس ها بود چه پیش می آمد ۱۷۶
- نحل/ ۱۹-۲۵ ۱۷۸
- اشاره ای به علم الهی ۱۸۰
- آنچه جزو مخلوق است نمی تواند معبود باشد ۱۸۱
- اشکال بت پرستی ۱۸۱
- چه کسی عاقبت به خیر است؟ ۱۸۲
- علم خدا به نهان و آشکار ۱۸۳
- افسانه نگاری دین ۱۸۳
- کسانی که بار گناهشان مضاعف است ۱۸۴
- نحل/ ۲۶-۲۹ ۱۸۶
- جزای افسانه انگاران وحی ۱۸۸
- چه کسانی حق سخن گفتن دارند؟ ۱۸۹
- وضعیت ظالمان در هنگام مرگ ۱۸۹

حضرت حجت بن الحسن المهدی امام زمان علیه السلام

آن حضرت دوازدهمین پیشوای معصوم در نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری در شهر سامراء دیده به جهان گشود. او هم نام پیامبر اسلام و هم کنیه آن حضرت است. از جمله القاب آن حضرت: حجت، قائم، خلف صالح، صاحب الزمان و بقیه الله است و مشهورترین آن لقبها مهدی می باشد. پدرش امام حسن عسکری علیه السلام و مادرش بانوی گرامی «نرجس» است که به نام ریحانه و سوسن نیز از او یاد شده است. میزان فضیلت و معنویت نرجس خاتون تا آن حد بود که حکیمه خاتون خواهر امام هادی علیه السلام او را سرور خاندان خویش و خود را خدمتگزار او می نامید.

تولد حضرت مهدی علیه السلام بر اساس طرح دقیق و منظمی که پیشاپیش، از سوی امام عسکری علیه السلام تنظیم شده بود، کاملاً به صورت مخفی و دور از چشم مردم و حتی شیعیان صورت گرفت تا جان آن حضرت از دسترس کسانی که در پی کشتنش بودند محفوظ بماند؛ چرا که اساساً یکی از علل تحت نظر بودن امام یازدهم این بود که عباسیان نیز می دانستند مهدی

موعود از نسل اوست. بدین جهت سخت مراقب بودند که اگر فرزندی از او متولد شد وی را به قتل برسانند و زنانی را خدمت نرجس خاتون می فرستادند تا در صورت حامله بودن نرجس، آن را گزارش نمایند؛ ولی از آنجا که خداوند حافظ حجت خویش است تا ماه آخر، اوضاع ظاهری مادر بزرگوار حضرت حجت به زنان حامله شبیه نبود؛ مستندترین گزارش در این زمینه از طرف حکیمه خاتون، عمهٔ امام حسن عسکری علیه السلام رسیده که از نزدیک شاهد تولد امام زمان علیه السلام بوده است.

البته این پنهان کاری بدین معنی نیست که بعدها - یعنی در مدت پنج سال آغاز عمر شریفش که پدرش در حال حیات بود - کسی آن بزرگوار را ندیده باشد؛ بلکه افراد خاصی از شیعیان در فرصت های مناسب به دیدار آن حضرت نائل می آمدند تا به تولد و وجود وی یقین حاصل نمایند؛ زیرا بنا بر این بود که شیعیان دسترسی مستقیم به امام نداشته باشند؛ یعنی بنا بود امام از آغاز امامت غایب باشند.

خداوند به وسیله غیبت، جان امام را از خطر قتل حفظ کرد؛ زیرا اگر از همان آغاز زندگی، غایب نمی شد او را می کشتند.

یکی از دلایل غیبت آن حضرت، آماده نبودن مردم برای حکومت جهانی است. وقتی مردم قدر یازده نور پاک را ندانستند و با سستی دریاری اولیاء حق، اجازه دادند حکام جور، حکومت و خلافت را غصب کنند و روز به روز بر قدرت خود بیفزایند؛ لیاقت امام ظاهر را نخواهند داشت.

بنابراین به فرمان خدا شخص امام غایب می شود و از پشت ابر غیبت

نورافشانی می‌کند تا کم‌کم مردم پی ببرند که نیازمند امام ظاهرند و دنیا به جز با ولی معصوم امکان اداره شدن ندارد؛ وقتی این احساس نیاز همه‌گیر شد و حد نصابی از مردم کاملاً تسلیم و آماده همه‌گونه فداکاری شدند؛ آنگاه دیگر دلیلی برای ادامه غیبت نخواهد بود و امام علیه السلام به امر خداوند ظهور خواهند کرد.

غیبت امام زمان علیه السلام به دو دوره تقسیم می‌شود. غیبت صغری و غیبت کبری. غیبت صغری از سال ۲۶۰ هـ. ق. پس از شهادت امام حسن عسکری علیه السلام تا سال ۳۲۹ هـ. ق. - یعنی حدود ۶۹ - سال بود. در این مدت ارتباط مستقیم شیعیان با امام به کلی قطع بود و آنان به وسیله نایبان خاص، با امام در رابطه بودند. این دوره را می‌توان دوران آماده‌سازی شیعه برای غیبت کبری دانست که قرار بر این بود تا ارتباط شیعه با امام - حتی در همین حد نازل نیز - قطع شود. از طرفی امکان ارتباط با امام از طریق واسطه و نیز شرفیابی برخی از شیعیان به محضر آن حضرت در این دوره، مسأله ولادت و حیات آن حضرت را بیشتر تثبیت می‌کرد.

نایبان خاص حضرت مهدی علیه السلام در دوران غیبت صغری چهار تن از اصحاب با سابقه امامان پیشین و از علمای پارسا و بزرگ شیعه بودند که یکی پس از دیگری با تعیین شخص امام، در مقام نیابت آن حضرت انجام وظیفه نموده‌اند. آنها به ترتیب زمانی عبارتند از: ابو عمرو عثمان بن سعید عمّری، ابو جعفر محمد بن عثمان بن سعید عمّری، ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی، ابوالحسن علی بن محمد سمّری. این بزرگواران مسؤولیت‌های سنگین امامت را با راهنمایی و ارشاد امام علیه السلام به دوش گرفتند. سازماندهی

و کلا، اخذ و توزیع اموال متعلق به امام از خمس، نذور و هدایا، پاسخگویی به سؤالات فقهی و مشکلات عقیدتی و مبارزه با مدعیان دروغین نیابت، از مهم‌ترین محورهای فعالیت نواب اربعه بود. در زمان نایب چهارم علی بن محمد سمري نامه‌ای با امضای حضرت خطاب به وی بدین مضمون صادر شد: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ؛ ای علی بن محمد سمري! خداوند در سوگ فقدان تو پاداشی بزرگ به برادرانت عطا کند؛ تو تا شش روز دیگر از دنیا خواهی رفت؛ کارهایت را مرتب کن و هیچ کس را به جانشینی خود مگمار؛ دوران غیبت کامل فرارسیده و من جز به اجازه خداوند ظهور نخواهم کرد. ظهور من پس از گذشت مدت طولانی و قساوت دل‌ها و پرشدن زمین از ستم خواهد بود. افرادی نزد شیعیان من مدعی مشاهده من و ارتباط با من به عنوان نایب خاص، خواهند شد؛ اما بدانید که هر کس پیش از خروج سفیانی و صیحه آسمانی چنین ادعایی بکند دروغگو و افترازننده است؛ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ».

درست در ششمین روز پس از صدور این توفیق، ابوالحسن سمري از دنیا رفت و با درگذشت او دوره جدیدی در تاریخ شیعه آغاز شد که به دوران غیبت کبری معروف است. در این دوره علمای واجد شرایط از سوی امام زمان علیه السلام نیابت عامه دارند. مراد از نیابت عامه اینست که امام مانند نیابت خاصه اسم کسی را برای نیابت نبرده، بلکه شرایط و ضوابطی را بیان کرده تا در طول زمان هر فردی که آن ضابطه با او تطبیق کند؛ نایب امام شناخته شود و به نیابت از امام در امر دین و دنیا، محل مراجعه شیعیان باشد. امامان معصوم به ویژه حضرت مهدی علیه السلام در روایات متعددی این شرایط

را بیان فرموده‌اند که عمدتاً بر دو پایه علم و تقوی متمرکز است. بنابراین، نایب عام باید از یک طرف اهل دنیا نباشد؛ حافظ دین خود باشد؛ مهار نفسش را در دست داشته باشد و مخالف هوای نفس و مطیع امر مولایش باشد؛ و از طرف دیگر، احادیث را بفهمد و در آن نظر کند؛ حلال و حرامش را تشخیص دهد. در توقیعی از امام زمان آمده است: در حوادثی که رخ می‌دهد، به راویان احادیث ما رجوع کنید آنها حجت من بر شما هستند و من حجت خدا بر شمایم.

در زمان غیبت، مردم وظیفه دارند اتصال خود را با امام زمان عجل الله فرجه حفظ کنند و این ممکن نیست مگر اینکه با فقهای جامع‌الشرایط در هر زمان مرتبط باشند و فرمان آنان را اطاعت نمایند. همچنین باید منتظر ظهور حضرت باشند؛ یعنی به وضع موجود دوران غیبت راضی نباشند.

منتظر واقعی کسی است که روز به روز رفتار فردی خود را بیشتر با اسلام منطبق نماید و در سطح اجتماعی سعی و تلاش فراوان در احیاء دین در پیرامون خود داشته باشد. یعنی برای تحقق مقدمات ظهور فعال باشد.

او خواهد آمد... تا زمین را از لوٹ ستمگران و طاغیان پاک کرده و حکومت عدل جهانی را برپا نماید و این وعده قطعی الهی است که در قرآن و تمام کتب آسمانی از آن یاد شده است.

قم

آذر ۱۴۰۱